

Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie

22-200 Włodawa, ul. Niecała 2,
tel. (082) 5725-240, fax (082) 5724-043
e-mail: sekretariat@pup.wlodawa.pl, www.pup.wlodawa.pl

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE WŁODAWSKIM ZA I – PÓŁROCZE 2012 R.

RAPORT DIAGNOSTYCZNY

Włodawa, październik 2012

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	s.3
I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	s.5
II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	s.12
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	s.16
WNIOSKI.....	s.21

WSTĘP

Rozwój technologiczny i procesy restrukturyzacyjne powodują ciągłe zmiany na rynku pracy. Struktura bezrobocia oraz jego skutki wymagają ciągłego monitoringu rynku pracy i procesów na nim zachodzących. Dzięki rozwojowi różnych sektorów gospodarki powstają nowe zawody – związane z nowoczesną technologią. Z kolei pewne zawody zanikają na skutek ich coraz mniejszej popularności i malejących potrzeb społecznych na ich wykonywanie. Aby osoby poszukujące pracy mogły spełniać wymogi rynku pracy, powinny na bieżąco śledzić zachodzące na nim zmiany.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U z 2008r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) jednym z zadań należących do samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Pełni on dwie fundamentalne funkcje: *deskryptywną* – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi oraz *normatywną* – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Informacja taka winna być pomocna w dostosowaniu poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy. Wiedza o poziomie lokalnego bezrobocia oraz informacja o stosowaniu aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu, może udoskonalić formy łagodzenia skutków trudnych warunków na rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych każdorazowo prowadzony jest w oparciu o ujednolicone dla całego kraju zalecenia metodyczne opracowane przez Departament Rynku Pracy MPiPS, a podstawowym źródłem informacji niniejszego opracowania są raporty i wskaźniki wygenerowane z aplikacji MZ – Monitoring Zawodów na podstawie danych statystycznych zawartych w załącznikach do Sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01. Źródłami informacji były także dane zgromadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w I półroczu 2012 roku. W celu prawidłowego zrozumienia zagadnień związanych z „Monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych” należy określić podstawowe definicje tej tematyki. Przez *zawód deficytowy* należy rozumieć zatem zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, przez *zawód nadwyżkowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Celem raportu jest poznanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych aby skoordynować kierunki kształcenia i szkolenia bezrobotnych z potrzebami rynku pracy

Monitoring zawodów obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 132 grupy średnie (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 444 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 2360 zawodów i specjalności. Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone są symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy. Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętność oraz kwalifikacje zawodowe. **Zawód** zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

Raport „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie włodawskim w I półroczu 2012 roku” składa się z trzech rozdziałów. W pierwszym rozdziale zawarto analizę bezrobotnych według zawodów. W rozdziale drugim przeprowadzono analizę ofert pracy, natomiast rozdział trzeci to analiza zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG GRUP ZAWODÓW.

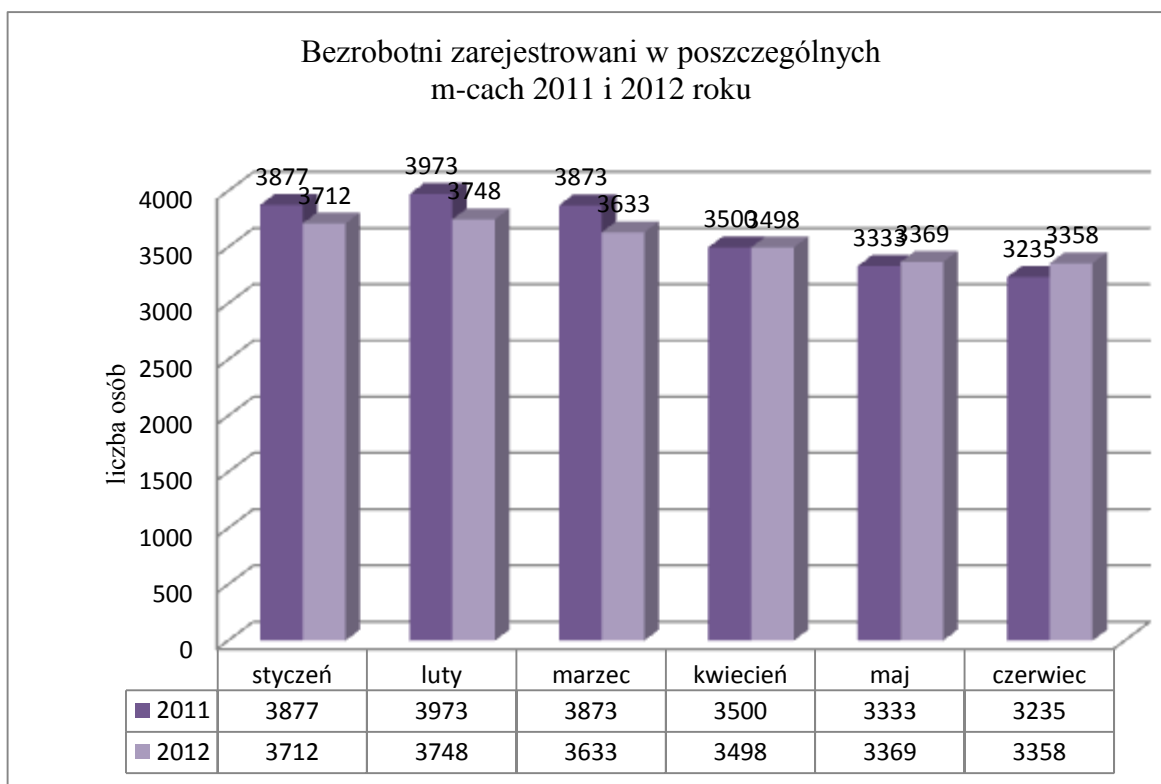
Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy we Włodawie pozostawało 3358 osób bezrobotnych tj. o 123 osób więcej niż przed rokiem.

Poziom bezrobocie rejestrowane na terenie działania PUP we Włodawie w I połowie 2011 i 2012 roku

Bezrobotni zarejestrowani (stan na koniec miesiąca)		Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
2011	Ogółem	3877	3973	3873	3500	3333	3235
	Kobiety	1853	1892	1864	1741	1711	1679
2012	Ogółem	3712	3748	3633	3498	3369	3358
	Kobiety	1834	1836	1793	1723	1685	1706

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy we Włodawie.

Poziom bezrobocie rejestrowane na terenie działania PUP we Włodawie w I połowie 2011 i 2012 roku

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Na koniec czerwca 2012 roku w ewidencji bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy we Włodawie 3358 osób bezrobotnych, z czego 1706 kobiety (Tabela 1) i 1652 mężczyzn.

W pierwszym półroczu 2012 roku w powiecie włodawskim spośród ogólnej liczby bezrobotnych 3358 osób, 65,54 %, tj. 2201 osoby stanowiły osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi. Osoby długotrwale bezrobotne (pozostające w rejestrze urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat) stanowiły zaś 65,81% ogółu bezrobotnych, 54,78% tej grupy osób to kobiety.

Tabela nr 1. Struktura bezrobocia na koniec czerwca 2012 roku w powiecie włodawskim

WYSZCZEGÓLNIENIE O - ogółem; K- kobiety		Stan w końcu czerwca 2012 roku		
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI		O	3358	
		K	1706	
W tym	Zamieszkali na wsi	O	2201	
		K	1125	
	Z prawem do zasiłku	O	492	
		K	214	
	Niepełnosprawni	O	76	
		K	25	
	Do 25 roku życia	O	754	
		K	401	
	Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	O	36	
		K	24	
	Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	O	144	
		K	85	
	Długotrwale bezrobotne	O	2110	
		K	1156	
Powyżej 50 roku życia	O	645		
	K	252		
Bez kwalifikacji zawodowych	O	1028		
	K	574		
BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI w miesiącu sprawozdawczym „napływ”		O	283	
		K	143	
BEZROBOTNI WYREJESTROWANI w miesiącu sprawozdawczym „odpływ”		O	294	
		K	122	
W tym	podjęcia pracy	O	131	
		K	56	
	W tym	pracy niesubsydiowanej	O	96
			K	42
		pracy subsydiowanej	O	35
			K	14
	rozpoczęcie szkolenia	O	16	
		K	9	
	rozpoczęcie stażu	O	51	
		K	27	
niepotwierdzenie gotowości do pracy	O	50		
	K	12		

Źródło: opracowanie własne

Na koniec czerwca 2012 roku liczba bezrobotnych mieszkających na wsi wynosiła 2201 osób i była większa o 33 osoby na koniec czerwca 2011 roku.

Bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 65,5% ogółu zarejestrowanych w ewidencji urzędu na koniec omawianego okresu sprawozdawczego.

Szczegółowa analiza bezrobotnych mieszkańców powiatu włodawskiego wykazuje, że 913 osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP we Włodawie nie posiadało zawodu i stanowiło to 28,2% ogółu bezrobotnych. Ponad 61,8% populacji tej grupy stanowiły kobiety.

Na koniec czerwca 2012 roku liczba bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku wynosiła 492 osoby i była większa o 47 osób od roku ubiegłego.

Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili 14,6% ogółu zarejestrowanych w ewidencji urzędu na koniec omawianego okresu sprawozdawczego.

Analiza populacji bezrobotnych ze względu na płeć wskazuje, że zawód posiadało więcej mężczyzn 1298, tj. 50,70% niż kobiet 1262, tj. 49,29% ogólnej liczby osób posiadających zawód. W analogicznym okresie 2011 roku sytuacja była zbliżona. Powyższe dane liczbowe ukazują, że liczniejsza jest grupa zarejestrowanych kobiet. Świadczy to również o większych trudnościach ze znalezieniem pracy w tej populacji. W pierwszym półroczu 2011 roku w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 3235 osób, z czego 2322 osób posiadało zawód, co stanowiło 76,53% omawianej populacji.

W badanym okresie w populacji bezrobotnych zdecydowanie dominowały osoby z zawodem:

- Sprzedawca - 254
- robotnik budowlany – 96
- murarz – 84
- kucharz – 77
- robotnik gospodarczy - 76
- pedagog – 62
- krawiec – 55
- technik mechanik – 54
- kucharz małej gastronomii - 54
- ślusarz – 52
- robotnik leśny - 43
- piekarz – 40
- technik rolnik – 35
- technik prac biurowych – 34
- kierowca samochodu ciężarowego -29
- sprzątaczkę biurową – 28
- technik budownictwa - 26
- mechanik samochodów osobowych - 25

Analizując strukturę bezrobotnych według grup zawodowych należy zauważyć, że nie są ujęte w niej osoby bez zawodu. Wśród dużych grup zawodowych wzięto pod uwagę 10. Tabela nr 2 obrazuje największe grupy zawodowe (wg grup głównych kodu dwucyfrowego „Klasyfikacji zawodów”) bezrobotnych zarejestrowanych w PUP we Włodawie w pierwszym półroczu 2012 roku.

Tabela nr 2. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie włodawskim w końcu czerwca 2012 roku.

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy -razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy –kobiety
Ogółem			100	100	100	100	100	100
1.	"51"	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH	11,4064	16,0855	17,5435	17,1428	10,5819	12,0409
2.	"75"	ROBOTNICZY W PRZETWÓRSTWIE SPOŻYWCZYM, OBRÓBCE DREWNA, PRODUKCJI WYROBÓW TEKSTYLNYCH I POKREWNI	10,4687	11,0935	3,5088	5,7142	10,3703	12,4490
3.	"52"	SPRZEDAWCY I POKREWNI	10,0756	17,9881	3,5088	5,7143	13,9700	24,4885
4.	"31"	ŚREDNI PERSONEL NAUK FIZYCZNYCH, CHEMICZNYCH I TECHNICZNYCH	7,7345	5,1505	1,7544	2,8571	4,5502	3,6736
5.	"93"	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORCIE	6,9141	1,7432	0,0000	0,0000	7,7249	2,8572
6.	"72"	ROBOTNICZY OBRÓBKI METALI, MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ I POKREWNI	6,4454	0,1585	3,5088	0,0000	6,7723	0,4082
7.	"71"	ROBOTNICZY BUDOWLANI I POKREWNI (Z WYŁĄCZENIEM ELEKTRYKÓW)	6,1723	0,2377	0,0000	0,0000	7,8304	0,2041
8.	"23"	SPECJALIŚCI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	3,8672	5,9429	17,5439	20,0005	2,3279	3,0613

9.	"33"	ŚREDNI PERSONEL DO SPRAW BIZNESU I ADMINISTRACJI	3,7894	6,1806	1,7544	2,8571	3,8093	5,9185
10.	"83"	KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW	3,2422	0,0792	0,0000	0,0000	3,3862	0,204188

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS „T-I/P-1a Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie włodawskim. Stan w końcu czerwca 2012 roku”

Analizując dane przedstawiające strukturę zawodową osób bezrobotnych według dużych grup zawodowych /kod 2 cyfrowy/ należy stwierdzić, że najliczniejsze grupy zawodowe to:

- Pracownicy usług osobistych – 11,4064 (najliczniejsza grupa)
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,4687
- Sprzedawcy i pokrewni – 10,0756
- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych – 7,7345
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,9141
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 6,4454
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 6,1723
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 3,7894
- Specjaliści nauczania i wychowania – 3,8672
- Kierowcy i operatorzy pojazdów – 3,2422

Wśród ogółu zarejestrowanych 50,8% (tj. 1706 osób) stanowią kobiety. Warto także zaznaczyć, że 54,7% bezrobotnych kobiet znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na długotrwałe bezrobocie (1156 kobiet jest zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy). Dominują pośród nich zawody sprzedawca oraz bez zawodu.

Analizując strukturę napływu bezrobotnych według dużych grup zawodowych wzięto pod uwagę 10. W omawianym okresie kształtowanie się napływu bezrobotnych według grup zawodowych ilustruje tabela:

Tabela nr 3. Struktura napływu bezrobotnych w powiecie włodawskim w pierwszym półroczu 2012 roku.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety
Ogółem			100	100	100	100
1.	"75"	ROBOTNICZY W PRZETWÓRSTWIE SPOŻYWCZYM, OBRÓBCE DREWNA, PRODUKCJI WYROBÓW TEKSTYLNÝCH I POKREWNI	10,2704	8,2814	2,8846	4,0816
2.	"52"	SPRZEDAWCY I POKREWNI	9,4575	18,6345	4,8077	8,1633
3.	"51"	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH	8,8289	12,8365	17,3081	16,3265
4.	"31"	ŚREDNI PERSONEL NAUK FIZYCZNYCH, CHEMICZNYCH I TECHNICZNYCH	7,6577	3,5196	3,8461	2,0408
5.	"93"	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICTWIE I TRANSPORTCIE	6,9369	1,6563	1,9231	0,0000
6.	"72"	ROBOTNICZY OBRÓBKI METALI, MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ I POKREWNI	6,2163	0,0000	1,9230	0,0000
7.	"71"	ROBOTNICZY BUDOWLANI I POKREWNI /Z WYŁĄCZENIEM ELEKTRYKÓW/	5,5856	0,0000	1,9231	0,0000
8.	"24"	SPECJALISCI DO SPRAW EKONOMICZNYCH I ZARZĄDZANIA	5,4056	8,6956	16,3462	18,3673
9.	"23"	SPECJALIŚCI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	5,3154	9,7308	13,4615	18,3677
10.	"83"	KIEROWCY I OPERATORZY POJAZDÓW	3,8739	0,0000	0,0000	0,0000

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS T-I/P-2a Struktura napływ bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie włodawskim w pierwszym półroczu 2012 roku.

Największy napływ bezrobotnych zarejestrowano w grupie bez zawodu – 422 osoby, 27,54% ogółu. Zawody dominujące wśród rejestrujących się bezrobotnych były porównywalne jak w przypadku populacji bezrobotnych ogółem. Na miejscu pierwszym

uplasował się zawód sprzedawcy, którego napływ wynosił 94 osoby. Kolejne zawody przedstawiały się następująco:

- Bez zawodu - 422
- Sprzedawca – 94
- Robotnik budowlany - 57
- Pedagog - 36
- Robotnik gospodarczy - 31
- Kucharz małej gastronomii - 29
- Murarz - 28
- Ślusarz – 27
- Kucharz - 26
- Technik mechanik - 23
- Piekarz - 22
- Kierowca samochodu ciężarowego - 19
- Stolarz - 18
- Specjalista administracji publicznej – 16
- Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 16
- Krawiec - 15
- Specjalista do spraw marketingu i handlu - 13
- Robotnik leśny – 13
- Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych - 13
- Mechanik samochodów osobowych – 10
- Technik rolnik - 8
- Technik prac biurowych - 5

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).

Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie w pierwszym półroczu 2012 roku dysponował 613 ofertami pracy, natomiast w pierwszym półroczu 2011r. – 490 ofertami pracy. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego odnotowano wzrost liczby ofert pracy (tj. 123 oferty więcej).

Analiza napływu ofert pracy, pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów. W badanym okresie do ewidencji PUP napłynęły 1532 osoby bezrobotne, dla których lokalni pracodawcy zgłosili 613 ofert pracy. Stosunkowo nadal niska liczba ofert pracy podyktowana jest niskim poziomem wydatków na instrumenty rynku pracy i obrazuje skalę problemu osób znajdujących się w ewidencji urzędu.

W poniższej tabeli skupiono się na zawodach, które generowały najwięcej napływających ofert pracy.

Tabela nr 4. Ranking ofert pracy według zawodów zgłoszonych w okresie do 30.06.2012 r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu	Oferty pracy zgłoszone w końcu I-półrocza
1.	"515303"	Robotnik gospodarczy	106	0
2.	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	68	0
3.	"522301"	Sprzedawca	49	0
4.	"411004"	Technik prac biurowych	23	0
5.	"911207"	Sprzątaczką biurowa	14	0
6.	"941201"	Pomoc kuchenna	12	0
7.	"753105"	Krawiec	11	0
8.	"512001"	Kucharz	10	0
9.	"911206"	Salowa	10	0
10.	"931205"	Robotnik drogowy	10	0
11.	"931301"	Robotnik budowlany	10	0

12.	"514101"	Fryzjer	9	0
13.	"343901"	Animator kultury	8	0
14.	"411003"	Pracownik kancelaryjny	8	0
15.	"235502"	Instruktor tańca	7	0
16.	"432103"	Magazynier	7	0
17.	"911203"	Pokojowa	7	0
18.	"513101"	Kelner	6	0
19.	"513202"	Barman	6	0
20.	"531103"	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	6	0
21.	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	6	0
22.	"532201"	Opiekunka domowa	6	0
23.	"931203"	Meliorant	6	0
24.	"228502"	Logopeda	5	0
25.	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	5	0
26.	"233016"	Nauczyciel muzyki	5	0
27.	"233017"	Nauczyciel plastyki	5	0
28.	"265990"	Pozostali twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	5	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-3 „Oferty pracy wg zawodów w powiecie włodawskim w I – półroczu 2012 roku”

Pracodawcy korzystają najczęściej z różnego rodzaju refundacji, które oferuje urząd, dlatego najwięcej ofert dotyczyło pracy subsydiowanej. Głównie były to oferty stażu i prac interwencyjnych czy doposażeń miejsc pracy, a także robót publicznych i prac społecznie użytecznych w zawodach takich robotnik gospodarczy czy pracownik obsługi biurowej, nie są to jednak trwałe miejsca pracy. W miesiącach wakacyjnych pojawiają się również oferty związane z pracami sezonowymi. Niesubsydiowane oferty pracy kierowane są do osób posiadających już określone doświadczenie zawodowe i kwalifikacje. Zaznaczyć należy, że liczba ofert pracy jest czynnikiem istotnym na rynku pracy jednak musi ona współgrać

z zasobami ludzkimi występującymi na nim. Dlatego też nie można tylko na tej podstawie wyciągać wniosków dotyczących zapotrzebowania na dane kwalifikacje, a tym bardziej dokonywać analiz rynku, formułować opinii o np. kierunkach kształcenia bez porównania tych danych z informacjami o liczbie osób poszukujących pracy w danych zawodach.

Analizując strukturę ofert pracy według zawodów można zauważyć, że pracodawcy najczęściej poszukiwali osób z następujących grup zawodowych:

- pracownicy usług osobistych – 23,3%;
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 16,9%
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 4,2%;
- sprzedawcy i pokrewni – 9,2%
- pomoce domowe i sprzątaczkę – 5,3%
- specjaliści nauczania i wychowania 5,0%
- pracownicy opieki osobistej – 3,7%
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 2,6%.

Tabela nr 5. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie włodawskim w I połowie 2012 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu	Oferty pracy zgłoszone w końcu I-półroczu
Ogółem		x	100	100
1.	51	PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH	23,3284	19,3548
2.	41	SEKRETARKI, OPERATORZY URZĄDZEŃ BIUROWYCH I POKREWNI	16,9658	4,8387
3.	52	SPRZEDAWCY I POKREWNI	9,2985	3,2258
4.	91	POMOCE DOMOWE I SPRZĄTACZKI	5,3834	3,2258
5.	23	SPECJALIŚCI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	5,0571	37,0969

6.	34	ŚREDNI PERSONEL Z DZIEDZINY PRAWA, SPRAW SPOŁECZNYCH, KULTURY I POKREWNI	4,2414	8,0645
7.	93	ROBOTNICZY POMOCNICZY W GÓRNICTWIE, PRZEMYSŁE, BUDOWNICWIE I TRANSPORCIE	4,2414	0,0000
8.	53	PRACOWNICY OPIEKI OSOBISTEJ I POKREWNI	3,7520	0,0000
9.	75	ROBOTNICZY W PRZETWÓRSTWIE SPOŻYWCZYM, OBRÓBCE DREWNA, PRODUKCJI WYROBÓW TEKSTYLNYCH I POKREWNI	2,6102	0,0000
10.	72	ROBOTNICZY OBRÓBKIE METALI, MECHANICY MASZYN I URZĄDZEŃ I POKREWNI	2,4470	6,8182
11.	22	SPECJALIŚCI DO SPRAW ZDROWIA	2,2837	8,0645

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-1/P-3a „Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie włodawskim w I-półroczu 2012 roku”

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najwięcej ofert pracy było skierowanych do: robotników gospodarczych, pracowników obsługi biurowej, sprzedawców i pracowników administracyjnych. Należy jednak podkreślić, że w takich zawodach jak: **pracownik biurowy, pracownik administracyjny i robotnik gospodarczy** oferty w większości realizowane były w ramach zatrudnienia subsydiowanego, albo w formie stażu co nie odzwierciedla dokładnie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Jednak taka forma zatrudnienia refundowanego daje ogromną szansę osobom młodym wejść na rynek pracy i zdobyć kwalifikacje zawodowe, bądź umożliwia powrót do pracy osobom długotrwale bezrobotnym, którzy najprawdopodobniej nie miałiby możliwości podjęcia zatrudnienia bez tych form wsparcia.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy to kluczowe zadanie niniejszej analizy. Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów to wskaźnik, dzięki któremu można dokonać pełniejszego rozpoznania sytuacji na lokalnym rynku pracy. Określa on bowiem udział średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

W zaproponowanej przez Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej metodologii prowadzenia przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych zawód deficytowy jest definiowany jako ten, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy natomiast przez zawód nadwyżkowy - zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody te zostały dodatkowo spolaryzowane poprzez odniesienie się do wyodrębnionego na określonym pułapie średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej, co pozwoliło na wyłonienie faktycznie istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy zawodów.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie. Przyjmuje się, że:

$$W_{n,I}^k < 0,9 \quad \text{to zawody nadwyżkowe,}$$

$$W_{n,I}^k < 1,1 \quad \text{to zawody zrównoważone,}$$

$$W_{n,I}^k > 1,1 \quad \text{to zawody deficytowe.}$$

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe, reprezentowane przez rejestrujących się bezrobotnych w pierwszym półroczu 2012 roku, należy zwrócić szczególną uwagę na liczbę bezrobotnych w powiązaniu z liczbą ofert pracy w poszczególnych zawodach. Na dzień 30.06.2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włodawie zarejestrowano 2936 osób bezrobotnych posiadających zawód, w okresie tym zgłoszono 613 ofert pracy.

W pierwszym półroczu 2012 roku w klasyfikacji zawodów według kodów sześciocyfrowych w powiecie włodawskim wystąpiły zawody o wartości wskaźnika większej od 1,1 – 26 zawodów. Są to zawody deficytowe, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest wyższe niż liczba osób poszukujących w nich pracy.

Poniższa tabela prezentuje **zawody deficytowe** (tj. posiadające wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu powyżej 1,1):

Tabela nr 6. Zawody deficytowe w powiecie włodawskim w I-półroczu 2012 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w I-półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	ANIMATOR KULTURY	1,3333	0,1667	-1,1667	8
2.	ASYSTENT NAUCZYCIELA PRZEDSZKOLA	1	0,1667	-0,8333	6
3.	NAUCZYCIEL JĘZYKA ANGIELSKIEGO	0,8333	0,1667	-0,6667	5
4.	AGENT UBEZPIECZENIOWY	0,8333	0,1667	-0,6667	5
5.	SEKRETARKA	0,8333	0,1667	-0,6667	5
6.	TECHNIK PRAC BIUROWYCH	3,8333	0,8333	-3	4,6
7.	ROBOTNIK GOSPODARCZY	17,6667	4	-13,6667	4,4167
8.	SPRZEDAWCA W STACJI PALIW	0,6667	0,1667	-0,5	4
9.	POMOC KUCHENNA	2	0,5	-1,5	4
10.	POKOJOWA	1,1667	0,3333	-0,8333	3,5
11.	BARMAN	1	0,3333	-0,6667	3
12.	OPIEKUNKA DOMOWA	1	0,3333	-0,6667	3
13.	MECHANIK SAMOCHODÓW CIĘŻAROWYCH	0,5	0,1667	-0,3333	3
14.	POMOCNICZY ROBOTNIK POŁOWY	0,5	0,1667	-0,3333	3
15.	SEKRETARKA MEDYCZNA	0,3333	0,1667	-0,1667	2
16.	RECEPCJONISTA	0,3333	0,1667	-0,1667	2
17.	SPRZEDAWCA W BRANŻY PRZEMYSŁOWEJ	0,3333	0,1667	-0,1667	2

18.	KIEROWCA SAMOCHODU DOSTAWCZEGO	0,3333	0,1667	-0,1667	2
19.	KIEROWCA CIĄGNIKA ROLNICZEGO	0,3333	0,1667	-0,1667	2
20.	ROBOTNIK DROGOWY	1,6667	1	-0,6667	1,6667
21.	SPRZĄTACZKA BIUROWA	2,3333	1,5	-0,8333	1,5556
22.	PRACOWNIK OCHRONY FIZYCZNEJ I STOPNIA	0,5	0,3333	-0,1667	1,5
23.	POMOCNICZY ROBOTNIK LEŚNY	0,5	0,3333	-0,1667	1,5
24.	BRUKARZ	0,6667	0,5	-0,1667	1,3333
25.	FRYZJER	1,5	1,1667	-0,3333	1,2857
26.	KELNER	1	0,8333	-0,1667	1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie włodawskim w I-półroczu 2012 roku.

Zawody deficytowe występują na rynku pracy znacznie rzadziej aniżeli zawody nadwyżkowe. Jest to spowodowane tym, że istnieje większe zapotrzebowanie na pracowników o danych kwalifikacjach niż rzeczywista liczba osób posiadających te kwalifikacje. Rzeczywisty popyt na dane zawody warto byłoby rozpatrywać poprzez uwzględnienie innych możliwych źródeł pozyskiwania pracowników. Mimo dużego bezrobocia zjawisko deficytu zawodów jest jak najbardziej racjonalne.

W omawianym okresie odnotowano 10 zawodów zrównoważonych (wskaźnik intensywności nadwyżki / deficytu większy od 0,9 a mniejszy od 1,1), czyli takich na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest równe liczbie osób poszukujących pracy w tych zawodach. Osoby posiadające kwalifikacje z tej grupy teoretycznie nie powinny mieć problemu z podjęciem odpowiedniego zatrudnienia.

Zawody zrównoważone w powiecie włodawskim w I-połowie 2012 roku (wg pełnej klasyfikacji zawodów), tj. zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale <0,9; 1,1>, obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 7. Zawody zrównoważone w powiecie włodawskim w I-półroczu 2012 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w I-półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	LEKARZ WETERYNARII	0,1667	0,1667	0	1
2.	NAUCZYCIEL NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO	0,1667	0,1667	0	1
3.	LABORANT CHEMICZNY	0,1667	0,1667	0	1
4.	OPIEKUN OSOBY STARSZEJ	0,1667	0,1667	0	1
5.	ASYSTENT USŁUG POCZTOWYCH	0,1667	0,1667	0	1
6.	POZOSTALI KUCHARZE	0,1667	0,1667	0	1
7.	POMOC APTECZNA	0,1667	0,1667	0	1
8.	DEKARZ	0,1667	0,1667	0	1
9.	PRACOWNIK PRALNI CHEMICZNEJ	0,1667	0,1667	0	1
10.	SALOWA	1,6667	1,6667	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie włodawskim w I – półroczu 2012 roku.

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) grup zawodów według kodu sześciocyfrowego potwierdza, że większość zarejestrowanych osób bezrobotnych reprezentuje zawody zaliczane do zawodów nadwyżkowych na rynku pracy tj. 28 zawodów. Oznacza to, że istnieje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy na te zawody, niż liczba osób poszukujących w nich pracy.

Tabela nr 8. Zawody nadwyżkowe w powiecie włodawskim w I -półroczu 2012 roku.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w I-półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	KRAWIEC	1,8333	2,5	0,6667	0,7333
2.	MAGAZYNIER	1,1667	1,8333	0,6667	0,6364
3.	SPRZEDAWCA	8,1667	15,6667	7,5	0,5213
4.	FIZJOTERAPEUTA	0,1667	0,3333	0,1667	0,5

5.	TECHNIK FARMACEUTYCZNY	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
6.	TECHNIK MASAŻYSTA	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
7.	KSIĘGOWY	0,5	1	0,5	0,5
8.	MECHANIK - MONTER MASZYN I URZĄDZEŃ	0,1667	0,3333	0,1667	0,5
9.	RATOWNIK MEDYCZNY	0,3333	0,8333	0,5	0,4
10.	KUCHARZ	1,6667	4,3333	2,6667	0,3846
11.	PIEŁĘGNIARKA	0,1667	0,5	0,3333	0,3333
12.	MONTER SIECI WODNYCH I KANALIZACYJNYCH	0,1667	0,5	0,3333	0,3333
13.	KIEROWCA AUTOBUSU	0,1667	0,5	0,3333	0,3333
14.	MECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH	0,5	1,8333	1,3333	0,2727
15.	SPECJALISTA DO SPRAW RACHUNKOWOŚCI	0,1667	0,6667	0,5	0,25
16.	TECHNIK HANDLOWIEC	0,1667	0,8333	0,6667	0,2
17.	TECHNIK INFORMATYK	0,3333	1,8333	1,5	0,1818
18.	ROBOTNIK BUDOWLANY	1,6667	9,5	7,8333	0,1754
19.	PRACOWNIK SOCJALNY	0,1667	1	0,8333	0,1667
20.	ROBOTNIK LEŚNY	0,3333	2,1667	1,8333	0,1538
21.	ŚLUSARZ	0,6667	4,5	3,8333	0,1481
22.	CUKIERNIK	0,1667	1,1667	1	0,1429
23.	ROLNIK	0,1667	1,3333	1,1667	0,125
24.	MECHANIK SAMOCHODÓW OSOBOWYCH	0,1667	1,6667	1,5	0,1
25.	PIEKARZ	0,3333	3,6667	3,3333	0,0909
26.	RZEŹNIK - WĘDLINIARZ	0,1667	2,1667	2	0,0769
27.	KIEROWCA SAMOCHODU CIĘŻAROWEGO	0,1667	3,1667	3	0,0526
28.	KUCHARZ MAŁEJ GASTRONOMII	0,1667	4,8333	4,6667	0,0345

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPIPS T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie włodawskim w I -półroczu 2012 roku.

Zawody nadwyżkowe to zawody, w których liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych jest większa niż zapotrzebowanie na dany zawód na rynku. Przyjęto, że zawody nadwyżkowe to zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki zawodów mniejszym od 0,9. Wartość wskaźnika intensywności równa 0 występuje w sytuacji, gdy w ewidencji urzędu zostały zarejestrowane osoby bezrobotne o wskazanych kwalifikacjach, a pracodawcy nie zgłosili ofert pracy w tych zawodach.

W tabeli przedstawiono 28 zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki był mniejszy, niż 0,9. Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, tabela ta nie obejmuje zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki w końcu czerwca 2012 r. wynosił 0. Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu grup elementarnych jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relację pomiędzy nimi.

WNIOSKI

Sytuacja na rynku pracy w powiecie włodawskim w dalszym ciągu nie ulega zmianom. Rozwój gospodarczy jest bardzo słaby w naszym regonie i nie przybywa miejsc pracy. Niniejsze opracowanie wskazuje na stale trudną sytuację na naszym lokalnym rynku pracy. Wielu bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem pracy w posiadanym zawodzie. Podkreślenia wymaga fakt, że bardzo duża liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy nie posiada w ogóle zawodu. Niezbędne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia zarejestrowanym w urzędzie osobom zdobycia zawodu czy też podwyższenia lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie aktualnych potrzeb rynku pracy. Należy jednak podkreślić, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doszkalających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, takich jak: planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Częstym zjawiskiem jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim: jakościowy rozwój zasobów ludzkich, rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego. Prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a profilem oferty dydaktycznej, rozwijanie i wspomaganie sektora usług to stale aktualne problemy lokalnego rynku pracy.

Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzony został w oparciu o statystykę rynku pracy i ma charakter diagnostyczny. Informacje zawarte w statystykach nie pozwalają na pełne zidentyfikowanie zjawiska popytu i podaży na lokalnym rynku pracy. Odnoszą się one jedynie do bezrobocia rejestrowanego i zgłoszonych ofert pracy. W ogólnym zestawieniu zawodów dominują zawody nadwyżkowe, które przewyższają liczbę zawodów deficytowych charakteryzujących się niedoborem zasobów ludzkich nad podażą pracy, a pracodawcy w powiecie włodawskim są coraz bardziej wymagający i swoim potencjalnym pracownikom stawiają coraz wyższe wymagania co do kwalifikacji i umiejętności.

Rynek pracy powiatu włodawskiego jest rynkiem szczególnie trudnym, przyczyną wysokiego bezrobocia jest słaba kondycja gospodarcza i brak przemysłu w regionie. Podaż pracy jest mniejsza od napływu osób bezrobotnych, a bezrobocie charakteryzuje się tendencją wzrostową.

Opracowano w PUP Włodawa październik 2012.